

Universita Karlova v Praze

Filosofická fakulta

Ústav pro dějiny umění

Posudek bakalářské práce:

Terezie Šiková

Poutní kostel Jména Panny Marie v Sepekově

Praha, 2008/2009

Práce pojednává o areálu poutního kostela v Sepekově, jeho podobě, výzdobě i úloze v krajině. V úvodu je nastíněna vazba areálu s premonstrátským řádem a základní oblasti zájmu autorky.

V dalším dílu jsou zdůrazněny písemné prameny, kterým je věnována značná pozornost. Ocenit je nutno jejich kombinaci – od uměleckohistorické literatury, drobnějších lokálních článků přes dobové účty až po prameny náboženské povahy (poutní tisky a pod.).

Následuje obecnější kapitola vysvětlující vznik i charakter místa z pohledu premonstrátů a jejich mariánské účty.

Kapitola věnovaná dějinám správně počíná doklady prvotního osídlení doloženého písemně již ve 12. století. Cenný je oddíl věnovaný předchůdci dnešního poutního místa – středověké svatyni. (Jen otázka: jedná se skutečně o zbytek vítězného oblouku – pak ale druhotně zazděného a až na kamenné ostění s odstraněným gotickým zdívkem?) Nárůst pozornosti k uctívané soše vyvolal posléze novou stavbu probíhající (včetně postupného rozšiřování a vybavování) zhruba v letech 1730-1760. Dějiny tímto nejvýznamnějším obdobím nekončí, ale jsou (opět velice odpovědně) sledovány až do současnosti.

Následuje vlastní popis stavby, který začíná sledováním prostředí. Pozornost věnovaná jihočeské krajině a úloze krajinné dominanty je cenným a správným počátkem této práce. Problematika autorství vychází zejména z prací M. Horyny. Chtěl bych jen

podotknout, že autorka je na nově – dle všeho správně určeného autora Tomáše Haffeneckera - snad až moc přísná. Jeho kvality jsou nezpochybnitelné, dílo je osobitě konstituované, odlišné od tvorby jmenovaných, již dobře „zavedených“ velikánů. Jen drobnou poznámku: autorství staveb na Strahově a v Dosanech spojují s Haffeneckerem daleko zásadněji a ve větší šíři, jak lze vysledovat ze spojitosti řady prvků (viz hlavní stať a katalog výstavy věnované O. Broggiovi /1992/, kde jsou nově publikované názory na tyto objekty). Severočeská perioda je doposud obecně opomíjena (viz i diplomová práce Daniely Štěrbové: Thomas Haffenecker, Praha 2007), kde chybí pro něj zcela zásadní, výchozí a mnohé další předznamenávající kostel v Bohušovicích. Pokud se hovoří o vztazích, lze nyní již téměř jednoznačně prokázat, že z jistého úhlu pohledu blízký kostel v Kunraticích u Prahy je dílem jiného architekta (který měl k dynamické tvorbě a částečně i k Haffeneckerovi poměrně blízko), a to Václava Špačka.

Následuje podrobný popis stavby, kde autorka prokázala znalost terminologie, širších kompozičních záměrů i citlivost k jednotlivým prvkům a jejich vztahům. Je jen otázkou, zda by tyto spíše analytické části neměly být předsazeny kapitolám přinášející určité všeobecnější soudy a vztahy.

Velice cenná a přínosná je kapitola, ve které se autorka úspěšně vypořádala se stavebními účty, částečně doposud nezpracovanými (zejména zcela zásadní oddíl věnovaný stavbám pozdějších ambitů).

Následuje opět popis stavby, nyní s pozorností věnovanou výzdobě. Po kapitole zabývající se podrobným rozborem fresek S. Noseckého je pozornost věnována oltářům a zvláště doposud nepříliš známému autorovi sochařské výzdoby. Jeho umělecký profil by stál za podrobnější samostatné zpracování.

V krátkém závěru je dle mého soudu správně a objektivně zhodnocen význam stavby i díla Tomáše Haffeneckera.

Následující seznam literatury pramenů. Autorka zde v obdivuhodném rozsahu a podrobnosti shromáždila patrně kompletní materiál týkající se zkoumaného objektu.

Integrální součástí práce je obsáhlá obrazová i plánová dokumentace, na kterou se text průběžně odvolává. Snad bylo dobré (i s ohledem na správně v textu zachycené urbanistické vazby) připojit některou starší mapu zachycující právě tyto širší vztahy (např. mapa stabilního katastru).

Závěr:

Bakalářská práce Terezie Šiklové velice dobře, přehledně a v náležitě hloubce podává informace o významném barokním poutním místě. Ocenit lze zejména komplexnost pohledu od starších období (včetně staveb), přes nejvýznamnější období stavby barokní svatyně až po současnost. Ocenit je nutno obsáhlý seznam literatury i velice aktivní práci s prameny.

V práci by možná bylo vhodnější přeskupit kapitoly tak, aby obecnější a sumární přehledy stať ukončovaly a mohly tak využít všech zjištěných informací.

Velice kvalitní a přínosnou práci doporučuji k obhajobě. Domnívám se, že určité části (zejména výstavba ambitů) by si zasloužila publikování v odborném tisku

V Praze, červen 2009

Ing. Petr Macek, Ph.D.